

Openbare statistiek en de toepassing in Brussel

In juni 2014 werd er een samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de deelregeringen gesloten. Het samenwerkingsakkoord is de concrete uitvoering van een beslissing in de laatste staats hervorming (2011) waarbij de bevoegdheden voor openbare statistiek werden geinterfederaliseerd, en maakt nauwere samenwerking mogelijk tussen de vier statistische autoriteiten in België: de Algemene Directie Statistiek / Statistics Belgium (StatBel), de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA), het Institut Wallon d'Evaluation, de la Prospective et de la Statistique (IWEPS) en het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA).

Deze vier entiteiten coördineren hun werkzaamheden binnen het Interfederaal Instituut voor Statistiek (IIS). Het IIS vervult een coördinerende rol tussen deze vier partners en tussen de gecoöpteerde leden (het Federaal Planbureau, de Nationale Bank van België en het Instituut voor Nationale Rekeningen). Deze coördinatie houdt ondermeer in dat er formeler en systematischer wordt samengezeten met BISA (Brussel) en IWEPS (Wallonië) om de doorstroming van data en de coherentie en beschikbaarheid van Brusselse statistieken te verbeteren.

Naar aanleiding van deze veranderingen werd ook de Studiedienst van de Vlaamse Regering afgeschaft en werd het team toegewezen aan de nieuwe Vlaamse Statistische Autoriteit, dat een coördinerende rol vervult voor producenten van openbare statistieken binnen de Vlaamse overheid (onder de naam van het netwerk Statistiek Vlaanderen).

Deze transformatie wordt eveneens aangestuurd door een nieuw strategisch kader. De strategie voor Statistiek Vlaanderen geeft aan hoe we in de toekomst binnen de Vlaamse overheid openbare statistiek willen coördineren, produceren en verspreiden. Ons strategisch kader is een verdere uitwerking van de Vlaamse openbare statistiekwetgeving en stuurt ons werk aan volgens internationaal geldende principes voor openbare statistiek.

Samengevat zijn er vier strategische doelstellingen die richting geven aan het werk van Statistiek Vlaanderen gedurende de volgende jaren:

- openbare statistiek is er voor iedereen;
- we leveren meer statistieken, van hoge kwaliteit en met een planmatige benadering;
- we zijn transparant en werken onafhankelijk;
- we werken innovatief en richten onze blik naar de toekomst.

Deze transformatie zet eveneens volop in op een moderne, digitale en snellere ontsluiting van statistische informatie, waardoor er werd beslist om de VRIND publicatie stop te zetten ten voordele van een web-gebaseerde ontsluiting van Vlaamse openbare statistieken.

De vernieuwde website voor Statistiek Vlaanderen met deze Vlaamse openbare statistieken wordt gelanceerd op 20 december.

Meer dan 200 statistieken komen aan bod in deze eerste online publicatie van openbare statistieken. Via laagdrempelige, toegankelijke voorstellingen krijgt elke gebruiker een eerste beeld van de situatie in Vlaanderen op thema's zoals demografie, levensomstandigheden,

economie, omgeving ea. Elke gebruiker kan de figuren van de webpagina's eenvoudig delen of kan zelf aan de slag gaan met de data. De meer gespecialiseerde gebruiker kan rechtstreeks naar de databanken en vindt extra duiding. Er wordt per statistiek aangekondigd wanneer updates gebeuren en de figuren worden begeleid door neutrale duiding.

Vlaanderen vormt het geografisch basisniveau waarop de Vlaamse openbare statistieken geënt zijn. Waar mogelijk en beschikbaar wordt de statistiek voor het Brusselse Hoofdstedelijk en het Waalse Gewest mee in beeld gebracht. Het zijn vergelijkende statistieken waarover de verschillende statistische organisaties van dit land kunnen beschikken via Statbel (voorheen NIS). In de mate van het mogelijke worden voor gemeenschapsmateries ook de cijfers voor Brussel meegenomen. Een cartografische voorstelling geeft een goed beeld van de situatie in Vlaanderen en in Brussel.

Om de statistieken in de toekomst nog beter te kunnen afstemmen, zijn in dit kader met BISA gesprekken opgestart om op een meer gestructureerde manier vorm te geven aan de verschillende statistieken op basis van verschillende geografische layers.

De lijst van Vlaamse openbare statistieken die in de toekomst nog verder zal worden uitgebreid, wordt bepaald samen met de producenten en gebruikers. De statistieken voldoen zoveel als mogelijk aan de kwaliteitsvereisten opgenomen in de praktijkcode van Eurostat. De methodologie en de kwaliteit van de bron worden duidelijk omschreven. Bij zowel de productie, ontwikkeling en ontsluiting van de statistieken wordt innovatief gewerkt en wordt de blik naar de toekomst gericht. Samen met de producenten en gebruikers worden informatiebehoeften gedetecteerd en wordt er proactief nagegaan op welke domeinen we meer statistieken dienen te produceren om een betere kennis over Vlaanderen op te bouwen.

De Taalbarometer is in opdracht van Vlaams minister Sven Gatz, bevoegd voor Brussel, uitgevoerd door het Brussels Informatie-, documentatie- en onderzoekscentrum (BRIO), dat instaat voor de analyse van de Brusselse taalsituatie. Voor het afnemen van de face-to-face bevragingen is het veldwerkbureau MAS aangesteld.

De bevraging in het kader van de Brusselmonitor is georganiseerd in een nauwe samenwerking tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en Statistiek Vlaanderen, waarbij Statistiek Vlaanderen instond voor het opstellen van de vragenlijst, het opvolgen van de respondenten en de handling en verwerking van de ingevulde vragenlijsten, schriftelijk en online.

Omdat het bevragen van burgers in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest geen evidentie is, is gekozen om respondenten die deelnemen aan de face-to-face bevraging in het kader van de Taalbarometer, uit te nodigen om nadien de vragenlijst (schriftelijk of online) in te vullen. Deze aanpak laat toe om een bevraging die uitgaat van de Vlaamse overheid mondeling toe te lichten en het belang van hun medewerking te benadrukken. Gehoopt werd op die manier de respondenten te sensibiliseren om dit ook effectief te doen. De verdere opvolging van de respondenten aan wie een vragenlijst is gegeven, is opgenomen door Statistiek Vlaanderen volgens de Dillman methode.

De Taalbarometer en de drop off van de vragenlijst in het kader van de Brusselbevraging zijn doorgegaan in de periode eind mei-eind december 2017.

Vertrekkende van een representatieve steekproef uit het Rijksregister van 10.000 personen, 18-80 jaar was de beoogde respons in het kader van de Taalbarometer 2.500 face-to-face interviews. Eind december werd deze respons zo goed als behaald.

De verhoopte respons in het kader van de Brusselbevraging bedroeg tussen 1.600 en 2.000 voldoende ingevulde vragenlijsten. Dit aantal zou resultaten opleveren die toelaten uitspraken te doen over de leefbaarheid in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, weliswaar op basis van onder meer een kleine fractie respondenten uit een homogeen Nederlandstalig gezin.

Eind december zijn echter slechts 601 volledig ingevulde vragenlijsten gekomen. Op basis van deze respons is geoordeeld dat er bijgevolg geen representatieve resultaten beschikbaar waren.